

§ 32

Ändringar i Helsingfors stads läroplan för den svenskspråkiga grundläggande utbildningen 2016 gällande frånvaro

HEL 2023-003346 T 12 00 00

Beslut

Fostrans- och utbildningsnämndens svenska sektion beslutade att godkänna de ändringar som föreslås i bilaga 1 och som rör lokala preciseringar i kapitlen 4.2, 5.1 och 5.6 i läroplanen.

Föredragande

direktör för den svenska servicehelheten
Niclas Grönholm

Upplysningar

Agneta Eklund, pedagogiskt sakkunnig, telefon: 310 84031
agneta.lundmark(a)hel.fi

Bilagor

1 Bilaga 1 Kapitel 4.2, 5.1, 5.6, lokala specifikationer i läroplanen för den grundläggande utbildningen

Sökande av ändring

Omprövning, fostrans- och utbildningsnämnden

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Enligt Utbildningsstyrelsens kartläggning (2020) finns det i Finland minst 4 000 unga i årskurserna 7–9, det vill säga cirka 2–3 procent av hela åldersklassen i fråga, som regelbundet är borta från skolan under långa perioder, till och med hela läsår. Långvarig frånvaro från den grundläggande utbildningen ökade kraftigt bland eleverna redan före coronapandemin, och det är oroväckande att det handlar om allt yngre barn som uteblir från skolan.

Enligt NCU:s undersökning (2022) finns det stor variation och ojämlikhet nationellt och skolor emellan då det kommer till uppföljningen av och ingripandet i frånvaro, vilket har försvagat förverkligandet av lika-behandling av eleverna och förverkligandet av stödet för elevernas välbefinnande.

Våren 2021 inledde undervisnings- och kulturministeriet ett riksomfattande utvecklingsprojekt för engagerande arbete i skolgemenskapen i syfte att minska frånvaron inom den grundläggande utbildningen. Som ett led i utvecklingsverksamheten gjordes en ändring i 26 § i lagen om grundläggande utbildning. Ändringen av lagen om grundläggande utbildning stadfästes 25.11.2022 och trädde i kraft 1.8.2023. Enligt 26 § i lagen om grundläggande utbildning föreskrivs följande om fullgörandet av den grundläggande utbildningen: Utbildningsanordnaren ska förebygga frånvaro hos elever som deltar i den grundläggande utbildningen samt systematiskt följa och ingripa i frånvaron. Utbildningsanordnaren ska underrätta elevens vårdnadshavare eller någon annan laglig företrädare för eleven om olovlig frånvaro.

Samtidigt träder ändringar i grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen i kraft, det vill säga ändringar som rör förebyggande av frånvaro samt systematisk uppföljning av och ingripande i frånvaro. Ändringarna rör läroplanens kapitel 4.2 (Principer för utvecklandet av verksamhetskulturen) och 5.1 (Gemensamt ansvar för skoldagen). De nationella grunderna förs in i den lokala läroplanen och ska följas som sådana. I Utbildningsstyrelsens föreskrift fastställs också vilka delar som ska preciseras i den lokala läroplanen (kapitlen 4.2, 5.1 och 5.6).

Syftet med reformen är att minska och förebygga frånvaro inom den grundläggande utbildningen, att förenhetliga uppföljningen av och ingripandet i frånvaro nationellt och lokalt samt att bygga upp en positiv verksamhetskultur i skolorna. Lagreformen förpliktar också utbildningsanordnarna att regelbundet följa upp frånvarostatistiken för de enskilda skolorna. I Helsingfors följs frånvarostatistiken upp inom tjänsterna för den grundläggande utbildningen.

Preciseringar i den kommunspecifika läroplanen

I läroplanen för Helsingfors kommun har följande läroplansdelar preciserats:

4.2 Principer för utvecklandet av verksamhetskulturen

Enligt förslaget stärker elevernas känsla av gemenskap och samhörighet deras känsla av trygghet och därmed deras närvaro och skolengagemang. Dessa stöds genom att man övar emotionella och kommunikativa färdigheter, främjar respektfull och välvillig kommunikation genom att föregå som förebild samt stärker elevernas upplevelse av att bli sedda. De vuxnas exempel, den gemensamma elevvårdens verksamhet och samarbetet mellan hem och skola är här av stor betydelse.

5.1 Gemensamt ansvar för skoldagen

Enligt förslaget kan man öka skolengagemanget och förebygga skolfrånvaro effektivast genom att utveckla en gemenskapsbaserad och trygg lärmiljö som tar hänsyn till elevernas mångfald, och genom att systematiskt följa upp frånvaron.

Man ska ingripa i frånvaro så tidigt som möjligt för att förhindra att problemen hopar sig. Frånvaro är alltid ett symptom, vars bakomliggande orsak måste utredas för att rätt slags stöd ska kunna ges. Att man lyssnar på eleven och har ett sektorsövergripande samarbete med vårdnadshavarna är av central betydelse och säkerställer att rätt slags stöd erbjuds.

5.6 Ärenden som ska beslutas lokalt

I Helsingfors ingriper man i en elevs frånvaro vid oro över och av omtanke om elevens välbefinnande och lärande. I samband med att man stödjer skolengagemanget och ingriper i frånvaro följer man den verksamhetsmodell som beskrivs i Helsingfors handbok för ingripande i frånvaro och vars skolspecifika lösningar samt arbets- och ansvarsfördelning preciseras i skolans verksamhetsplan.

Den verksamhetsmodell för ingripande i och uppföljning av frånvaro som beskrivs i handboken består av förebyggande åtgärder, tidigt ingripande och åtgärder för starkt stöd.

Utarbetandet av en kommunspecifik läroplan och verksamhetsmodell samt delaktiggörande och bedömning av barnkonsekvenser

De kommunala läroplansdelarna, som är gemensamma för Helsingfors grundskolor, har utarbetats i enlighet med de nationella grunderna för läroplanen och målen i Helsingfors strategi Läge för tillväxt. Uppdateringen och utvecklingen av verksamhetsmodellen för ingripande i frånvaro har styrts av riktlinjerna i den nationella handboken Yhteisellä koulutiellä: Käsikirja perusopetuksen oppilaiden läsnäolon tukemiseen ja poissaolojen vähentämiseen (svensk översättning under arbete vid undervisnings- och kulturministeriet) samt av omfattande och delaktiggörande kartläggningar. I samband med kartläggningarna intervjuades så gott som alla rektorer för Helsingfors grundskolor och ett stort antal yrkespersoner i den gemensamma elevvårdsgruppen. Respons på Handboken för ingripande i frånvaro samlades in från ovan nämnda, liksom också synpunkter på fenomen och utmaningar som hänför sig till elevers frånvaro och önskemål rörande de kommunspecifika anvisningarna. Åsikter om frånvaro bland eleverna i samtliga årskurser i grundskolan samlades dessutom in och speciale experter i frånvarofrågor intervjuades. Utgående från dessa utarbetades kommunens läro-

10.10.2023

Ärende/5

plansdelar och en verksamhetsmodell för förebyggande av, uppföljning av och ingripande i frånvaro.

Syftet med ändringarna i läroplanen är att möjliggöra tidigare stöd för en elevs välbefinnande och skolgång samt förebygga skolavhopp och marginalisering bland eleverna. I den uppdaterade verksamhetsmodellen beaktas – parallellt med antalet frånvarotimmar – en lärares eller vårdnadshavares oro över en elev och dessutom utförs en grundlig utredning av orsakerna till frånvaron, då det bestäms om åtgärder ska sättas in. Att ge ändamålsenligt stöd till elever som behöver det så tidigt som möjligt stödjer eleven i att återfå sin skolmotivation och sitt skolengagemang.

Föredragande

direktör för den svenska servicehelheten
Niclas Grönholm

Upplysningar

Agneta Eklund, pedagogiskt sakkunnig, telefon: 310 84031
agneta.lundmark(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Bilaga 1 Kapitel 4.2, 5.1, 5.6, lokala specifikationer i läroplanen för den grundläggande utbildningen

Sökande av ändring

Omprövning, fostrans- och utbildningsnämnden